

บทที่ 4

ผลการศึกษา

รายงานผลการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการเมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการเมืองน่าอยู่ และศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการเมืองน่าอยู่ ซึ่งผลการศึกษามีรายละเอียด ดังนี้

- 4.1 บริบทของเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
 - 4.2 โครงสร้างทั่วไปของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
 - 4.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง
 - 4.4 ความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบสำคัญของเมืองน่าอยู่
 - 4.5 การรับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่
 - 4.6 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้เมืองน่าอยู่
 - 4.7 ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการเมืองน่าอยู่
 - 4.8 ความต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่
- 4.1 บริบทของเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

4.1.1 ประวัติความเป็นมา

ชุมชนบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนบนกำลังได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง นักวิชาการหลายท่านเชื่อว่าบริเวณชุมชน “อำเภอเชียงของ” เคยเป็นที่ตั้งของชุมชนที่เจริญรุ่งเรืองและเสื่อมสลายไปหลายครั้ง ชุมชนบริเวณลุ่มน้ำโขงมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมืองซึ่งเป็นที่รากฐานสำคัญของชุมชนเมืองเชียงของปัจจุบันมีอาณาเขตครอบคลุมถึงเมืองเชียงรุ่ง ตีบสองปีนนามลทลยูนาน เรื่อยมาจนถึงเมืองเชียงแสนและเมืองเชียงของ

ในพงศาวดารล้านนาเป็นที่ปรากฏแน่ชัดว่าได้มีการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนเมืองบริเวณลุ่มน้ำโขงตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 หรือสมัยกรุงศรีอยุธยา (เชียงแสน) มีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดเมืองเชียงของเดิมมีนามว่า “ขรรราช ” ปรากฏในพงศาวดารล้านนาในราวพุทธศตวรรษที่ 21 มีฐานะเป็นเมืองบริวารเช่นเดียวกับเมืองบริวารอื่นๆ เช่น เมืองเทิง เมืองเชียงคำ ต่อมาเมื่อมีการ

เปลี่ยนแปลงอำนาจการปกครองเมืองเชียงของได้ถูกทิ้งร้างจนมีการฟื้นฟูขึ้นมาอีกหลายครั้ง จนถึงสมัยพระยาภิกขิตวงศ์วรวงศ์รังษี ถือว่าเจ้าเป็นเมืองเชียงของคนสุดท้าย ถึงปี พ.ศ. 2453 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยุบเมืองเชียงของและให้เป็นอำเภอเชียงของ ขึ้นอยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดเชียงรายเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2453 จนถึงปัจจุบัน

กระทรวงมหาดไทยได้ยกฐานะชุมชนอำเภอเชียงของขึ้นเป็นเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ยกฐานะชุมชนหมู่ที่ 2, 3, 7, 8 และ 12 ของตำบลเวียง อำเภอเชียงของ เป็นสุขาภิบาลเวียงเชียงของ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2499 และประกาศเปลี่ยนแปลงเขตสุขาภิบาลเวียงเชียงของ ขึ้นใหม่ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2523 มีพื้นที่ 1.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,125 ไร่

สุขาภิบาลเวียงเชียงของ ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลเวียง ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ปัจจุบันสุขาภิบาลเวียงเชียงของจึงมีฐานะเป็นเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

4.1.2 ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

1. ที่ตั้ง เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ 1.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,125 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 5 หมู่บ้าน คือ

1. บ้านวัดหลวง หมู่ 2 ตำบลเวียง
2. บ้านสบสม หมู่ 3 ตำบลเวียง (ไม่เต็มพื้นที่)
3. บ้านหาดไคร้ หมู่ 7 ตำบลเวียง
4. บ้านเวียงแก้ว หมู่ 8 ตำบลเวียง (ไม่เต็มพื้นที่)
5. บ้านเวียงดอนชัย หมู่ที่ 12 ตำบลเวียง

2. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านหัวเวียง หมู่ที่ 1 ตำบลเวียง
ทิศใต้	ติดต่อกับ บ้านไจ้ไ้ หมู่ที่ 10 ตำบลเวียง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ แม่น้ำโขง (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านทุ่งทราย หมู่ 5 และบ้านทุ่งพัฒนา หมู่ที่ 13 ตำบลเวียง

4.1.3 สภาพทางภูมิศาสตร์

1. ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นพื้นราบ ทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ทิศตะวันตกและทิศใต้ติดต่อกับ

อำเภอเชียงแสนและอำเภอขุนตาล มีแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำโขง ห้วยน้ำดุก และห้วยสบสม และห้วยสบสม

2. ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศมีลักษณะเป็นแบบกึ่งมรสุมเมืองร้อน โดยทั่วไป มี 3 ฤดูกาล ฤดูฝน เริ่มจาก เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน ฤดูหนาวเริ่มจากเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม ฤดูร้อนเริ่มจากเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิต่ำสุด 8 องศาเซลเซียส สูงสุด 40 องศาเซลเซียส เฉลี่ย 34.5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,853 มิลลิเมตร ต่อปี

3. ทรัพยากรธรรมชาติ เทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ ไม่มีพื้นที่ที่เป็นป่าไม้ มีทรัพยากรน้ำ แหล่งน้ำที่สำคัญ จำนวน 3 สาย คือ แม่น้ำโขง ห้วยน้ำดุก และห้วยสบสมเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีน้ำตลอดปี

4.2 โครงสร้างทั่วไปของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง

4.2.1 โครงสร้างทั่วไปหมู่บ้านวัดหลวง

หมู่บ้านวัดหลวงเป็นหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง หมู่ที่ 2 ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,473 คน เพศชาย จำนวน 714 คน เพศหญิง จำนวน 759 คน 309 หลังคาเรือน พื้นที่ของหมู่บ้านทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขง ข้อมูลทางด้านสุขภาพ ประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำประปาและส้วมที่ใช้ถูกหลักสุขภาพ จำนวน 290 แห่ง มีบ่อน้ำดื่มที่ถูกหลักสุขภาพ จำนวน 7 แห่ง การกำจัดขยะมูลฝอย มีที่รองรับขยะมูลฝอยและกำจัดมูลฝอย โดยการเผาเองที่บ้านและนำไปกำจัดที่อื่น มีกองทุนยาจำนวน 1 กองทุน กองทุนเอดส์จำนวน 1 กองทุน กองทุนไอโอดีนในหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน หอกระจายข่าวจำนวน 1 แห่ง หมู่บ้านวัดหลวงเป็นหมู่บ้านที่เป็นเขตชุมชน ในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มของประชาชนจำนวนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน

4.2.2 โครงสร้างทั่วไปของหมู่บ้านสบสม

หมู่บ้านสบสมเป็นหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง หมู่ที่ 3 ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พื้นที่ของหมู่บ้านทางทิศตะวันออกติดกับลำน้ำโขง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,624 คน เพศชาย จำนวน 782 คน เพศหญิง จำนวน 842 คน 373 หลังคาเรือน 399 ครอบครัว ข้อมูลทางด้านสุขภาพ ประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำประปาและส้วมที่ใช้ถูกหลักสุขภาพ จำนวน 373 แห่ง จำนวนครอบครัวที่ใช้น้ำประปา จำนวน 346 ครอบครัว การกำจัดขยะมูลฝอย มีที่รองรับขยะมูลฝอยและกำจัดมูลฝอยโดยการเผาเองที่บ้านและนำไปกำจัดที่อื่น มีกองทุนยาจำนวน 1 กองทุน

กองทุนเอดส์จำนวน 1 กองทุน กองทุนไอโอดีนในหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน หอกระจายข่าวจำนวน 1 แห่ง หมู่บ้านวัดหลวงเป็นหมู่บ้านที่เป็นเขตชุมชน ในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มของประชาชนจำนวนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน มีโรงเรียนประถมจำนวน 1 แห่ง

4.2.3 โครงสร้างหมู่บ้านหาดไคร้

หมู่บ้านหาดไคร้เป็นหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง หมู่ที่ 7 ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พื้นที่ของหมู่บ้านทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 802 คน เพศชาย จำนวน 392 คน เพศหญิงจำนวน 410 คน มีจำนวนหลังคาเรือน 189 หลังคาเรือน ข้อมูลทางด้านสุขภาพ ประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำประปาและส้วมที่ใช้ถูกหลักถูกหลักสุขภาพ จำนวน 189 แห่ง การกำจัดขยะมูลฝอย มีที่รองรับขยะมูลฝอยและกำจัดมูลฝอย โดยการเผาเองที่บ้านและนำไปกำจัดที่อื่น ร้านอาหารจำนวน 5 แห่ง มีกองทุนยาจำนวน 1 กองทุน กองทุนเอดส์จำนวน 1 กองทุน กองทุนไอโอดีนในหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน หอกระจายข่าวจำนวน 1 แห่ง ประชาชนในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มของประชาชนจำนวนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

4.2.4 โครงสร้างทั่วไปของหมู่บ้านเวียงแก้ว

หมู่บ้านเวียงแก้วเป็นหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง หมู่ที่ 8 ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย พื้นที่ของหมู่บ้านทางทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขง มีจำนวนประชากรทั้งหมด 802 คน เพศชาย จำนวน 444 คน เพศหญิง จำนวน 410 คน มีจำนวนหลังคาเรือน 192 หลังคาเรือน 205 ครอบครัว ข้อมูลทางด้านสุขภาพ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำประปาและส้วมที่ใช้ถูกหลักสุขภาพ จำนวน 192 แห่ง ไม่มีบ่อน้ำตื้นที่ถูกหลักสุขภาพ การกำจัดขยะมูลฝอย มีที่รองรับขยะมูลฝอยและกำจัดมูลฝอยโดยการเผาเองที่บ้านและนำไปกำจัดที่อื่น มีกองทุนยาประจำหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน กองทุนเอดส์จำนวน 1 กองทุน กองทุนไอโอดีนในหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน มีร้านอาหารจำนวน 14 แห่ง หอกระจายข่าวจำนวน 1 แห่ง ในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มของประชาชนจำนวนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน

4.2.5 โครงสร้างทั่วไปของหมู่บ้านเวียงดอนชัย

หมู่บ้านเวียงดอนชัยเป็นหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง หมู่ที่ 12 ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวนหลังคาเรือน 279 หลังคาเรือน 287 ครอบครัว ประชากรเพศชาย

จำนวน 561 คน เพศหญิง จำนวน 570 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 1,131 คน พื้นที่ของหมู่บ้านทางทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขง ข้อมูลทางด้านสุขภาพ ีประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำประปาและส้วมที่ใช้ถูกหลักสุขภาพ จำนวน 279 แห่ง มีบ่อน้ำดื่มที่ถูกหลักสุขภาพ จำนวน 7 แห่ง การกำจัดขยะมูลฝอย มีที่รองรับขยะมูลฝอยและกำจัดมูลฝอยโดยการเผาเองที่บ้านและนำไปกำจัดที่อื่น มีกองทุนยาจำนวน 1 กองทุน กองทุนเอดส์จำนวน 1 กองทุน กองทุนไอโอดีนในหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน หอกระจายข่าวจำนวน 1 แห่ง ในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มของประชาชนจำนวนหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน

4.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ รวบรวมกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 5 หมู่บ้าน คือ บ้านวัดหลวง บ้านสบสม บ้านหาดไคร้ บ้านเวียงแก้ว และบ้านเวียงดอนชัย รวม 47 คน มาเป็นตัวแทนของประชาชน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลทั่วไป ดังแสดงในตารางที่ 1- 5 โดยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ประกอบไปด้วยรายละเอียดของ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เพศของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	23	48.9
เพศหญิง	24	51.1
รวม	47	100

ตารางที่ 1 ในการเก็บข้อมูลภาคสนามในหัวข้อความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการเมืองน่าอยู่ ในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างในหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง จำนวนทั้งสิ้น 47 คน เป็นเพศชาย 23 คน เพศหญิง 24 คนจากหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง จำนวน 5 หมู่บ้าน สัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงประมาณ 1:1 และจากการสังเกตพบว่าปัจจุบันในแง่ของความเป็นผู้นำของชุมชนหรือหมู่บ้านจะแตกต่างจากสมัยก่อนมาก ซึ่งสมัยก่อนผู้นำมักจะเป็นเพศชาย แต่ในปัจจุบัน

พบว่าสิทธิความเสมอภาคของเพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกันและเพศหญิงเข้ามาเป็นแกนนำของหมู่บ้านมากขึ้น ในการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตตั้งแต่แวดล้อมรอบๆ ตัว และเพศหญิงจะมีความละเอียดอ่อนในการวิเคราะห์ปัญหาได้ดี

ตารางที่ 2 อายุของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	2	4.3
20 – 29 ปี	8	17.0
30 – 39 ปี	10	21.3
40 – 49 ปี	12	25.5
มากกว่า 50 ปี	15	31.9
รวม	47	100

ตารางที่ 2 แสดงช่วงอายุของกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 47 คน มีรายละเอียด ดังนี้ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 อายุ 20-29 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 อายุ 30-39 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 อายุ 40-49 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ตามลำดับ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าโดยส่วนใหญ่ของกลุ่มประชากรตัวอย่างจะอยู่ในช่วงอายุ 30 – 39 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปี จำนวนของประชากรของ 2 ช่วงอายุดังกล่าวรวมกันจะเป็นครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 57.4 และเป็นวัยที่มีประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ของการดำรงชีวิต และการเรียนรู้มาก สามารถวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนได้ดี จึงเป็นตัวแทนของหมู่บ้าน ในการที่จะเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	29	61.7
มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า	12	25.5
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	2	4.3
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	4	8.5
รวม	47	100

ตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่าง พบว่ามีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และระดับปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่างจะอยู่ในระดับประถมศึกษา มากกว่าครึ่งหนึ่งคือมีถึงร้อยละ 61.7 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของแกนนำที่อยู่ในเขตต่างจังหวัด เขตอำเภอรอบนอก จะอยู่ในระดับประถมศึกษา และในการมองปัญหาเมืองน่าอยู่ จะเป็นการมองจากสถานการณ์ที่มีอยู่จริง ดังนั้นระดับการศึกษาจึงไม่ได้เป็นสิ่งที่กำหนดความเป็นแกนนำในการมองปัญหาเมืองน่าอยู่ของชุมชน แต่เพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 4 ตำแหน่งหน้าที่ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตำแหน่งหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ผู้นำชุมชน	9	19.1
อสม.	16	34.0
แม่บ้าน	9	19.1
เยาวชน	7	14.9
ประชาชนทั่วไป	6	12.8
รวม	47	100

ตารางที่ 4 แสดงตำแหน่งของกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 47 คน พบว่าเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 แม่บ้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 เยาวชน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 และประชาชนทั่วไปจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 ส่วนใหญ่จะเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขของหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 16 คน และเป็นที่น่าสนใจว่าจำนวนของผู้นำชุมชนและแม่บ้านเมื่อนำมารวมกับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จะมีจำนวนมากกว่าครึ่งของประชากรทั้งหมด และในปัจจุบันอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านเป็นแกนนำที่มีบทบาทและเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมาก

ตารางที่ 5 อาชีพของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	11	23.4
ค้าขาย	9	19.1
รับจ้าง	21	44.7
แม่บ้าน พ่อบ้าน	6	12.8
รวม	47	100

ตารางที่ 5 แสดงอาชีพของกลุ่มประชากรตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น 21 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาคืออาชีพทำการเกษตร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 อาชีพค้าขาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 พ่อบ้านและแม่บ้านจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 ตามลำดับ เนื่องจากในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ เป็นเขตชุมชนไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรและพื้นที่ทำการเกษตรจะอยู่รายรอบตำบลเวียง ดังนั้นอาชีพที่ประชากรส่วนใหญ่นิยมทำกันมากที่สุดคือ อาชีพรับจ้าง นอกจากนี้ในเขตหมู่บ้านของเทศบาลตำบลเวียงยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งความต้องการทางด้านแรงงานมีมาก ประชากรจึงนิยมและหันมาทำอาชีพรับจ้างมากขึ้น

4.4 ความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบสำคัญของเมืองน่าอยู่

จากการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบสำคัญของเมืองน่าอยู่ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่า ประชากรมีความรู้เกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในระดับที่ดีและนำไปสู่ความคิดเห็นในประเด็นเมืองน่าอยู่อย่างเหมาะสม ในเรื่องต่อไป ความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับเมืองน่าอยู่เป็นเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรด้านงบประมาณ แรงงาน และสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ โครงสร้างต่างๆ รวมถึงการบริหารจัดการ แผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ ภายใต้ความคิดเห็นของประชากรเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 6 ความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบสำคัญของเมืองน่าอยู่

ข้อที่	ข้อความ	จำนวนที่ตอบ (N=47)			
		เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
1	สุขภาพเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน	46	97.9	1	2.1
2	สุขภาพของประชาชนเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์	24	51.1	23	49.9
3	การพัฒนาสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพียงอย่างเดียว	45	95.7	2	4.3
4	การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจของการพัฒนาเมืองน่าอยู่	43	91.5	4	8.5
5	เมืองน่าอยู่ คือ เมืองที่มีต้นไม้มากมาย ร่มรื่น อากาศสดชื่น	42	89.4	5	10.6
6	สังคมที่เอื้ออาทร มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นสังคมที่เอื้อต่อการเป็นเมืองน่าอยู่	44	93.6	3	6.4
7	องค์ประกอบอย่างหนึ่งในการพิจารณาว่าชุมชนเข้มแข็ง ที่จะพื้นฐานการพัฒนาเมืองน่าอยู่ คือ ความตระหนักรับผิดชอบในสิ่งแวดล้อมของประชาชน	46	97.9	1	2.1
8	เมืองน่าอยู่ เป็นเมืองที่มีกระบวนการที่ทำให้ประชาชนตระหนัก เห็นคุณค่าของสุขภาพกาย จิต และสังคม และนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	45	95.7	2	4.3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จำนวนที่ตอบ (N=47)			
		เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ
9	ประชาชนสามารถรู้ ป้องกัน และดูแลสุขภาพของตนเองได้ เฉพาะชุมชนที่มีโรงพยาบาลที่ทันสมัยเท่านั้น	40	85.1	7	14.9
10	ประชาชนไม่ได้มีส่วนในการควบคุม ตัดสินใจ ในปัญหาคุณภาพชีวิตของชุมชน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องแก้ปัญหาให้	37	78.7	10	21.3

จากตารางที่ 6 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนประกอบสำคัญของเมืองน่าอยู่มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ประชากรตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำนวน 47 ท่าน ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อที่ 1 สุขภาพเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน พบว่าร้อยละ 97.9 แสดงความคิดเห็นด้วย และร้อยละ 2.1 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพไว้ดังนี้ สุขภาพเป็นเรื่องของการดูแลรักษาร่างกายให้มีสุขภาพที่แข็งแรง ร่างกายของคนทุกคนย่อมมีความสำคัญ ดังนั้นสิทธิในการที่จะดูแลรักษาสุขภาพจึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคน เมื่อสุขภาพแข็งแรง ย่อมจะทำให้สามารถทำกิจกรรมอื่นๆที่จะทำให้ชุมชนมีความน่าอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อที่ 2 สุขภาพของประชาชนเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ พบว่าร้อยละ 51.1 เห็นด้วย และร้อยละ 49.9 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่า เขตเทศบาลตำบลเวียงมีสถานบริการทางสาธารณสุขที่เป็นลักษณะของคลินิกเอกชนมาก และประชากรส่วนหนึ่งมีความนิยมที่จะไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน โดยเฉพาะคนที่มีฐานะทางการเงินดี ส่วนคนที่มีฐานะไม่ดีมักจะไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรมองเรื่องสุขภาพเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ระดับหนึ่ง และอีกประเด็นที่ตรงกันข้าม ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เสนอความคิดไม่เห็นด้วย ได้เสนอแนวคิดในการป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยแทนการรักษา และทั้ง 2 เหตุผลที่กล่าวมาจึงสนับสนุนเรื่องการมีสุขภาพที่ดีของประชากร

ข้อที่ 3 การพัฒนาสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพียงอย่างเดียว พบว่า ร้อยละ 95.7 เห็นด้วย และร้อยละ 4.3 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เท่าที่ผ่านมามีการดำเนินงานในลักษณะของการบอกกล่าวให้ประชาชนปฏิบัติตาม โดยมีการประสานงานกับแกนนำในหมู่บ้าน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และพบว่าส่วนน้อยที่จะมีการทำงานหรือประสานงานจากชุมชนไปสู่ระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่อย่างไรก็ตามประชากรตัวอย่างได้นำเสนอเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ผ่านมาของชุมชน ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ขององค์กรภาครัฐ การมีส่วนร่วมของชุมชน และผลสำเร็จที่ผ่านมาของงานพัฒนา ดังนั้นการทำงานต่อไปของหน่วยงานภาครัฐควรต้องมีการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในชุมชนใหม่ โดยเน้นให้ประชากรมีความรักชุมชน มีความตระหนักในปัญหาของตัวเอง และช่วยกันแก้ปัญหาของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

ข้อที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชากรเป็นสิ่งที่สำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ พบว่าร้อยละ 91.5 เห็นด้วย และ ร้อยละ 8.5 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่า งานพัฒนาต่างๆ ที่ได้ดำเนินการมาแล้ว ส่วนใหญ่ต้องมีการขอความร่วมมือจากชุมชน เช่น การรณรงค์งานป้องกันโรคไข้เลือดออก ประชากรทุกคนจะต้องช่วยกัน ถ้าหากขาดความร่วมมืองานนั้นๆ ก็ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ และพบว่าประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นความสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วม และการร่วมมือของสังคมเพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป

ข้อที่ 5 เมืองน่าอยู่ คือเมืองที่มีต้นไม้มากมายน่ารื่น พบว่าร้อยละ 91.5 เห็นด้วย และ ร้อยละ 8.5 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่า หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียงเป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ของบริเวณบ้านน้อย การปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้านจึงพบได้ค่อนข้างน้อย แต่จากการพูดคุยซักถามพบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความนิยมที่จะปลูกต้นไม้ แต่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ และมีความเห็นด้วยที่จะมีการปลูกไม้ประดับที่บ้านและในที่สาธารณะเพื่อที่จะได้เป็นร่มเงา รวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีและส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ข้อที่ 6 สังคมที่เอื้ออาทร มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และจะนำไปสู่เมืองน่าอยู่ พบว่าร้อยละ 93.6 เห็นด้วย และ ร้อยละ 6.4 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่าในเขตเทศบาลจะมีการเก็บขยะโดยหน่วยงานเทศบาลตำบลเวียง และเมื่อมีการจัดงานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ต่างๆของหมู่บ้าน จะมีการระดมแรงงานภายในหมู่บ้าน ช่วยเหลือกัน แสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมของชุมชน มีความเกื้อกูลไม่การเอารอดเอาเปรียบกัน ทำให้สังคมมีความน่าอยู่

ข้อที่ 7 องค์ประกอบอย่างหนึ่งในการพิจารณาว่าชุมชนเข้มแข็งที่จะเป็นฐานการพัฒนาเมืองน่าอยู่ คือ ความตระหนัก ความรับผิดชอบในสิ่งแวดล้อม เช่น การไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ การรักษาความสะอาดของที่อยู่อาศัย พบว่าร้อยละ 97.9 เห็นด้วย และร้อยละ 2.1 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จะมีแนวคิดไปในทางเดียวกัน แต่ในกลุ่มของประชากรบางส่วน ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง เช่นการระบายน้ำทิ้งจากครัวเรือนลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงโดยไม่มี การบำบัดมาก่อน อาจเนื่องมาจากยังไม่เห็นผลเสียที่มีผลต่อตนเองโดยตรง และการทิ้งของเสียลงแหล่งน้ำจะทำให้ความสมดุลของธรรมชาติเสียไป เป็นการทำลายธรรมชาติ และทำให้ชุมชนเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา ดังนั้นควรต้องหาวิธีการที่จะให้ประชากรมีความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น

ข้อที่ 8 เมืองน่าอยู่เป็นเมืองที่มีระบบ หรือขั้นตอนให้ชุมชน หรือประชาชนได้มีความรู้สึก ในความรัก ความเป็นเจ้าของ ในเรื่องสุขภาพกาย จิต และสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี พบว่าร้อยละ 95.7 เห็นด้วย และร้อยละ 4.3 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มประชากรตัวอย่างเห็นด้วยกับระบบหรือขั้นตอนที่จะให้ประชากรมีความรู้สึกรัก มีความรู้สึกเป็น เจ้าของร่วมกัน ในการที่จะทำงานเพื่อชุมชนและการสร้างเครือข่ายในการที่จะพัฒนาชุมชนต่อไป ในชุมชนปัจจุบันมีการรวมกลุ่มของประชากรหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และกลุ่มดังกล่าวมีการทำงานที่เป็นระบบ มีการตั้งกฎระเบียบขึ้นภายในกลุ่ม เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย จะเห็นว่ากลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีของชุมชนใน ด้านการจัดระบบการทำงาน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบที่สำคัญของเมืองที่น่าอยู่

ข้อที่ 9 ประชากรสามารถรู้ ป้องกัน และดูแลสุขภาพของตนเองได้เฉพาะชุมชนที่มี โรงพยาบาลที่ทันสมัยเท่านั้น พบว่าร้อยละ 85.1 เห็นด้วย และร้อยละ 14.9 ไม่เห็นด้วย จากการศึกษาพบว่า การที่มีคลินิกเอกชนเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลมากมาย ทำให้ประชากรทั่วไปได้มี ทางเลือกในการที่จะดูแลสุขภาพของตนเอง ว่าสามารถที่จะเลือกรับการรักษา ดูแลสุขภาพที่ โรงพยาบาลของรัฐ หรือไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน และขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของ ประชากร ซึ่งแสดงถึงการมีระบบให้บริการดูแลสุขภาพเจ็บป่วยที่หลากหลายและเหมาะสมกับ ประชากรในพื้นที่ โดยสอดคล้องกับข้อมูลข้อที่ 2 สุขภาพของประชาชนเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทาง การแพทย์

ข้อที่ 10 ประชาชนไม่ได้มีส่วนในการควบคุม คัดค้านใจ ในปัญหาคุณภาพชีวิตของชุมชน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องแก้ปัญหาให้ พบว่าร้อยละ 78.7 เห็นด้วย และร้อยละ 21.3 ไม่เห็นด้วย

จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่ดำเนินในชุมชน โดยประชากรได้เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะของการปฏิบัติตามที่ภาครัฐกำหนดให้ เช่น การอบรมชุมชนเข้มแข็ง การจัดตั้งกองทุนในหมู่บ้าน และการดำเนินงานขององค์กรภาครัฐที่ผ่านมา เป็นการทำงานจากระดับบนสู่ระดับล่าง จึงทำให้ประชาชนคุ้นเคยกับระบบแบบนี้มาตลอด ดังนั้นการที่จะปรับเปลี่ยนแนวคิดของประชากรให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือตระหนักในปัญหาคุณภาพชีวิตของตนเอง เป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชากรรับทราบและรู้ปัญหาด้วยตนเอง และเป็นการแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาที่แท้จริงของชุมชน โดยมีภาครัฐ คอยให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง เพื่อให้ชุมชนมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง

จะเห็นว่าที่ระดับร้อยละมากกว่า 90 พบว่า ประชากรมีความคิดเห็น เห็นด้วยกับความรู้ในเรื่อง สุขภาพเป็นสิทธิของประชาชน การพัฒนาสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเดียว การมีส่วนร่วมมีความสำคัญ ความมีน้ำใจในสังคม ความตระหนักของประชากรด้านสุขภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรมีความรู้ ทราบ และเริ่มเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองน่าอยู่

ที่ระดับร้อยละมากกว่า 70 – 80 พบว่า ประชากรมีความคิดเห็น ดังนี้ ประชากรไม่ได้มีส่วนร่วมในการควบคุม ตัดสินใจ เนื่องจากคิดว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐคอยแก้ปัญหาให้ โดยเห็นด้วยร้อยละ 78.7 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 21.3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชากรเริ่มที่จะเข้ามามีบทบาทหรือจัดการกับวิถีชีวิตของตนด้วยตนเอง โดยบทบาทของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐลดลงไป และเรื่องของสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ พบว่าประชากรให้ความสำคัญถึงร้อยละ 89.4 แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของเรื่องธรรมชาติโดยเฉพาะเรื่องไม้ประดับในระดับที่ดี

ที่ระดับร้อยละ 50 พบว่า ประชากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพของประชากรเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ร้อยละ 51.1 เห็นด้วย และร้อยละ 49.9 ไม่เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนหนึ่งยังให้ความสำคัญเรื่องความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังต้องพึ่งพิงวิชาการทางการแพทย์ แต่อีกส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วย ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงงานป้องกันทางด้านสุขภาพก่อนที่จะมีการรักษา โดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ และทั้ง 2 ประเด็นต่างก็เป็นการทำให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้วงสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้

4.5 การรับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่

การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ เป็นประสบการณ์ด้านการสื่อสารแบบหนึ่ง ที่ชุมชน หรือบุคคลได้เคยรับรู้มาก่อน ซึ่งจะมีผลต่อความตระหนัก การรับรู้และสามารถที่จะ วิเคราะห์ แยกแยะที่จะปฏิเสธหรือยอมรับความเป็นเมืองน่าอยู่ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนี้

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 7 การรับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่

ข้อ ความ ที่	ข้อความ	วิธีการรับข้อมูล													
		โทรทัศน์		วิทยุ		หนังสือพิมพ์		วารสารนิตยสาร		หอกระจายข่าว		ตู้ตอบจด		ไม่เคย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ท่านเคยรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ สังคม	21	44.7	2	4.3	7	14.9	1	2.1	5	10.6	4	8.5	7	14.9
2	ท่านเคยรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ที่เกี่ยวกับประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้วงวัลล้อมที่เหมาะสม	21	44.7	3	6.4	7	14.9	3	6.4	2	4.3	4	8.5	7	14.9
3	ท่านเคยรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความสำคัญในเรื่องสุขภาพจิตสังคม ในการที่จะพัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่	22	46.8	1	2.1	10	21.3	0	0	2	4.3	6	12.8	6	12.8
4	ท่านเคยรับข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่มีผู้นำที่มีแนวคิดกว้างไกล ยอมรับความคิดเห็นของชุมชนและพัฒนานำไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่	19	40.4	1	2.1	5	10.6	1	2.1	6	12.8	7	14.9	8	17.0

จากตารางที่ 7 การรับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่ พบว่า

1. ประชากรตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ ในประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ สังคม โดยผ่านทางโทรทัศน์ร้อยละ 44.7 ผ่านทางวิทยุ ร้อยละ 4.3 ผ่านทางหนังสือพิมพ์ร้อยละ 14.9 ผ่านทางวารสาร นิตยสารร้อยละ 2.1 ผ่านทางหอกระจายข่าว ร้อยละ 10.6 ผ่านทางสื่อบุคคลร้อยละ 8.5 และไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมมาก่อนร้อยละ 14.9 ซึ่งสื่อที่เคยรับข้อมูลดังกล่าวมากที่สุดคือทางโทรทัศน์ รายละเอียดของข้อมูลที่ได้รับ ได้แก่ การรักษาความสะอาดของบ้านเรือนเกร็ดเล็ก ๆ น้อยๆ ในการจัดบ้านเรือนให้น่าอยู่ การกำจัดขยะ การบูรณะซ่อมแซมวัด

2. ประชากรตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้งานสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยผ่านทางโทรทัศน์ร้อยละ 44.7 ผ่านทางวิทยุร้อยละ 14.9 ผ่านทางหนังสือพิมพ์ร้อยละ 6.4 ผ่านทางวารสาร นิตยสารร้อยละ 6.4 ผ่านทางหอกระจายข่าวร้อยละ 4.3 ผ่านทางสื่อบุคคลร้อยละ 8.5 และไม่เคยรับรู้มาก่อนร้อยละ 14.9 สื่อที่เคยรับข้อมูลดังกล่าวมากที่สุดคือ ทางโทรทัศน์ รายละเอียดของข้อมูลที่ได้รับ ได้แก่ การป้องกันโรคฉี่หนู โรคพิษสุนัขบ้า

3. ประชากรตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชากร ให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพกาย จิต สังคม ในการที่จะพัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่ โดยผ่านทางโทรทัศน์ร้อยละ 46.8 ผ่านทางวิทยุร้อยละ 2.1 ผ่านทางหนังสือพิมพ์ร้อยละ 21.3 ผ่านทางหอกระจายข่าว ร้อยละ 4.3 ผ่านทางสื่อบุคคลร้อยละ 12.8 และไม่เคยรับข้อมูลมาก่อนร้อยละ 12.8 สื่อที่เคยรับข้อมูลดังกล่าวมากที่สุดคือ ทางโทรทัศน์ รายละเอียดของข้อมูลที่ได้รับ ได้แก่ การตั้งกองทุนหมู่บ้าน ข้อมูลองค์กรชุมชนท้องถิ่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง

4. ประชากรตัวอย่างได้รับข้อมูลจากผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการมีแนวคิดกว้างไกลยอมรับความคิดเห็นของชุมชน และพัฒนาไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 40.4 ผ่านทางวิทยุร้อยละ 2.1 ผ่านทางหนังสือพิมพ์ร้อยละ 10.6 ผ่านทางวารสาร นิตยสารร้อยละ 2.1 ผ่านทางหอกระจายข่าวร้อยละ 12.8 ผ่านทางสื่อบุคคลร้อยละ 14.9 และไม่เคยรับข้อมูลมาก่อนร้อยละ 17.0 สื่อที่เคยรับข้อมูลมากที่สุดคือ ทางโทรทัศน์ รายละเอียดของข้อมูลที่ได้รับ ได้แก่ ชุมชนที่เข้มแข็ง การสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน การแปรรูปอาหาร

จะเห็นว่าการรับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่ทั้ง 4 ประเด็น ประชากรได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์มากเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ สื่อบุคคล และหอกระจายข่าว ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าความนิยมของประชากรส่วนใหญ่ นิยมที่จะดูโทรทัศน์จึงทำให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อชนิดนี้มากกว่าอย่างอื่น สอดคล้องกับการสังเกตภาคสนามซึ่งพบว่า

ส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจประจำวันแล้วประชาชนส่วนใหญ่จะพักผ่อนโดยการดูโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ต่างๆประชาชนจะรับรู้ได้มากกว่า และสื่ออีกชนิดหนึ่งที่ประชาชนนิยมรองลงมา คือ หนังสือพิมพ์เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น และราคาถูก ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย สื่อบุคคลเป็นสื่อที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากการพบปะพูดคุย สอดแทรกกิจกรรมงานพัฒนาระหว่างสนทนากันภายในกลุ่ม จะสามารถทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นไปทีละน้อย นอกจากนี้สื่อหอกระจายข่าวเป็นสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเป็นสื่อที่ใกล้ชิดประชากรในท้องถิ่นมาก ถ้าหากได้รับการปรับปรุง ก็จะเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากเช่นกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าสื่อประเภทวารสาร นิตยสาร เป็นสื่อที่ประชากรในท้องถิ่นไม่ค่อยนิยมกันจึงทำให้รับข้อมูลข่าวสารได้น้อย และอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องมีการพิจารณา คือ การที่ประชากรส่วนหนึ่งไม่เคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารเมื่อนำอยู่มาก่อนเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 12 เป็นสิ่งที่องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรต้องหาวิธีการหรือแนวทางในการที่จะเริ่มต้นการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสารเมื่อนำอยู่ให้มากยิ่งขึ้น

4.6 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้เมื่อนำอยู่

กระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลโดยกิจกรรม หรือประสบการณ์ของตนเอง เป็นผลให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในปัจจุบัน ซึ่งจะสามารถช่วยให้ตัดสินใจว่าแนวโน้มจะเป็นไปในทิศทางใด กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเมื่อนำอยู่จะเป็นเครื่องมือให้บุคคลสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องกับสถานการณ์นั้นๆ และสามารถประเมินดูว่าจะรับเลือก หรือปฏิเสธ ในแนวคิดเมื่อนำอยู่ต่อไป จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในหัวข้อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้เมื่อนำอยู่ มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้เมืองน่าอยู่

ข้อที่	ข้อความ	การเรียนรู้ (N=47)			
		เคย		ไม่เคย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	การได้รับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับ การพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน	26	55.3	21	44.7
2	การได้เรียนรู้ ร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน	15	31.9	32	68.1
3	การได้ร่วมแก้ปัญหาด้วยตนเองเรื่องเมืองน่าอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับ การพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน	15	31.9	32	68.1
4	การได้ร่วมแก้ปัญหาเมืองน่าอยู่กับองค์กรอื่น เช่น ภาครัฐ เอกชน ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน	19	40.4	28	59.6

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	การเรียนรู้ (N=47)			
		เคย		ไม่เคย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5	การได้ร่วมประเมินผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมเมืองน่าอยู่ ในประเด็นเกี่ยวกับ การพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน	13	27.7	34	72.3

จากตารางที่ 8 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้เมืองน่าอยู่ กลุ่มประชากรตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำนวน 47 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ข้อที่ 1 ประชากรตัวอย่างได้เคยรับข้อมูลข่าวสารเมืองน่าอยู่ ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 ไม่เคยรับรู้มาก่อน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 สามารถวิเคราะห์ได้ว่าประชากรที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในประเด็นดังกล่าวข้างต้น ต่อประชากรที่ไม่เคยรับรู้ข้อมูลมาก่อนมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณร้อยละ 50 ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่าในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของยังไม่มี การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่นๆที่ได้รับก็ยังไม่ได้เต็มที่ ซึ่งจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้

ข้อที่ 2 ประชากรตัวอย่างเคยเรียนรู้ ร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ไม่เคยเรียนรู้ ร่วมกิจกรรม ประเด็นดังกล่าวมาก่อน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่ประชากรเคยมีการเรียนรู้และร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่จะเป็นกิจกรรมในด้านพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานของมหาดไทย และหน่วยงานของเอกชน แต่กลุ่มที่เข้าร่วมดังกล่าวยังไม่ทั่วถึง ดังนั้นจึงพบว่าการเคยเรียนรู้ของชุมชนมีค่อนข้างน้อย และชี้

ให้เห็นว่ากิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่มาจากหน่วยราชการนั้น ได้ผลในประเด็นนี้น้อยมากและอยู่ห่างจากประชากรที่ศึกษา

ข้อที่ 3 ประชากรตัวอย่างเคยแก้ปัญหาด้วยตนเองเรื่องเมืองน่าอยู่ ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ไม่เคยมาก่อน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 จากการศึกษาพบว่า การเคยแก้ปัญหาของประชาชนที่ผ่านมาเป็นการแก้ปัญหาที่อาศัยประสบการณ์ของชุมชนเองมาก่อน และเป็นการแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาที่ไม่รุนแรงส่วนใหญ่เมื่อมีปัญหาขององค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการให้ เช่น ปัญหาผลกระทบจากน้ำท่วม ดังนั้นจึงพบว่า การแก้ปัญหาด้วยตนเองจึงมีน้อยมาก ต่างยังพึ่งพ้องค์กรหรือส่วนราชการตามแบบเดิมอยู่ต่อไป ซึ่งจะทำให้การพัฒนาเมืองน่าอยู่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ข้อที่ 4 ประชากรตัวอย่างเคยร่วมแก้ปัญหาเมืองน่าอยู่กับองค์กรอื่น เช่น ภาครัฐ เอกชน ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 ไม่เคย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 จากการศึกษาพบว่า มีประชากรบางส่วนที่เคยร่วมแก้ปัญหาเนื่องมาจาก ที่ผ่านมาการแก้ปัญหาต่างๆในชุมชน จะเป็นการแก้ปัญหาที่ดำเนินการโดยองค์กรของรัฐเป็นส่วนใหญ่ เช่น การแก้ปัญหาเรื่องการติดต่อของโรคไข้เลือดออก เมื่อเกิดโรคระบาดจะมีเจ้าหน้าที่ขององค์กรรัฐมาควบคุม พ่นหมอกควันให้ โดยที่ประชากรในชุมชนเองมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย จึงทำให้ประสบการณ์การแก้ปัญหาของประชากรมีน้อย ซึ่งเป็นปัญหาเดียวกับที่ระบุไปแล้วในข้อ 2 และข้อ 3

ข้อที่ 5 ประชากรตัวอย่างได้เคยร่วมประเมินผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมเมืองน่าอยู่ ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมาก่อน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 ไม่เคยมาก่อน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 จากการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับการแก้ปัญหาเมืองน่าอยู่กับองค์กรอื่นที่มีการแก้ปัญหาเมืองน่าอยู่กับองค์กรอื่นค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นยังพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างยังไม่มีกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้เมืองน่าอยู่ที่ชัดเจน และมีการเรียนรู้ในกิจกรรมดังกล่าวน้อย กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติกันมาเป็นกิจกรรมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ และงานอบรมของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ซึ่งยังไม่มีกระบวนการชัดเจนว่าเป็นกิจกรรมของการเป็นเมืองน่าอยู่ และกิจกรรมที่ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการมี

ค่อนข้างน้อย เนื่องจากยังไม่มี การสนับสนุนกิจกรรมที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมที่มากพอ และยังไม่มีการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องเมืองน่าอยู่อย่างทั่วถึง

จากประเด็นที่กล่าวไปแล้วข้างต้นจะเห็นว่า ภาคประชาชนยังไม่มีประสบการณ์และความสามารถเข้ามาจัดการเมืองด้วยตนเอง ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของการจัดการเมืองน่าอยู่ หากรัฐมุ่งที่จะขยายการจัดกิจกรรมนี้ก็ต้องกระจายอำนาจการจัดการเมืองและการสาธารณสุขให้ท้องถิ่น ดำเนินการเองอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้ท้องถิ่นได้เรียนรู้ มีประสบการณ์และเรียนรู้วิธีการพัฒนา และการจัดการเมืองน่าอยู่ได้ด้วยตนเอง ประเด็นสำคัญของการเรียนรู้จึงอยู่ในเรื่องการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางและการให้โอกาสประชากรจัดการเมืองหรือชุมชนของเขาให้น่าอยู่ได้ด้วยตนเอง

4.7 ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการเมืองน่าอยู่

ที่มาของข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) และการสังเกต (Observation) ได้มาโดยมีการนัดประชุมกลุ่มแกนนำหลังจากที่ได้ข้อมูลในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วทำการนัดหมายอีกครั้งเพื่อทำการประชุมเพื่อขอความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างในประเด็น ดังนี้

4.7.1 ความคิดเห็นในด้านสภาวะ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้เสนอความคิดเห็นในด้านสภาวะ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และทางสังคมที่เอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ควรมีลักษณะ ดังนี้

- บ้านเรือนควรมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย
- รอบๆ บริเวณบ้าน ควรมีการดูแลทำความสะอาดอยู่เสมอ
- ในครัวเรือน ไม่มีหยากไย่
- การตั้งบ้านเรือนต้อง ไม่อยู่แออัด ติดกันแน่นจนเกินไป
- บ้านเรือนไม่มีพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ แมลงวัน ยุง
- หมู่บ้าน ไม่มีโจรชุกชุม หรือมีการลักเล็กขโมยน้อยในหมู่บ้าน
- หมู่บ้าน ไม่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด
- ครัวเรือนมีและใช้น้ำอย่างเพียงพอ

- ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพียงพอ
- ประชาชนในหมู่บ้านได้รับการศึกษาครบตามเกณฑ์ที่กำหนด
- เมื่อได้รับความเดือดร้อน มีปัญหาภายในหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนสามารถแก้ปัญหาได้
อย่างเหมาะสม
- ภายในหมู่บ้านมีการช่วยเหลือกัน มีการระดมแรงในการช่วยในกิจกรรมต่างๆ เช่น
งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงาน
- ผู้นำหรือผู้ใหญ่บ้านมีการจัดประชุมเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงาน
ราชการ และร่วมกันแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านทุกเดือน
- ผู้นำควรมีความเสียสละ เป็นนักพัฒนา
- ประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการของหมู่บ้าน วัด และ โรงเรียน เพื่อร่วมกันเสนอ
แนวคิดในการพัฒนาหมู่บ้าน วัด และ โรงเรียน
- ประชาชนทุกคนเมื่อเจ็บป่วยมีสิทธิในการรักษาพยาบาลอย่างเหมาะสม
- เด็กอายุ 0 – 5 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามเกณฑ์
- ประชาชนในหมู่บ้านมีสุขภาพอนามัยมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีอัตราการเจ็บป่วยใน
ระดับต่ำ

ซึ่งลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมของเมืองน่าอยู่ที่กำลังมาข้างหน้า
สามารถทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และจากการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภายในหมู่บ้าน
จากประเด็นคุณลักษณะเมืองน่าอยู่ข้างต้น พบว่าประชากรในชุมชนต่างๆ ได้เสนอความคิดเห็นใน
ประเด็นดังต่อไปนี้

ประชากรตัวอย่างบ้านวัดหลวง ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม
ทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม ดังนี้ พบว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่พบในหมู่บ้านคือ
ปัญหาของหมู่บ้านมีส่วนทำให้ลักษณะและความเป็นเมืองน่าอยู่เสียไป ไม่น่ามอง และ ปัญหาที่
เกิดขึ้นในชุมชนและชุมชนคิดว่าเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข คือ ฝุ่นละอองจากรถที่วิ่งผ่าน
ไปมา กลิ่นเหม็นจากร่องระบายน้ำ เสียงรบกวนจากโรงฆ่าสัตว์ และมองว่าเป็นปัญหาที่มีผล
กระทบต่อประชาชน รบกวนเวลาพักผ่อน และมีผลต่อสุขภาพ และประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็น
ว่าปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ นอกจากนั้นได้เสนอได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา
ดังกล่าว คือ ปัญหาฝุ่นละอองจากรถที่วิ่งผ่านไปมา ควรมีการแก้ไขโดยการจำกัดความเร็วของรถ
องค์กรท้องถิ่นออกกฎหมายบังคับและมีบทลงโทษผู้กระทำผิดกฎระเบียบ ติดป้ายลดความเร็วของ
รถยนต์ ส่วนปัญหากลิ่นเหม็นจากร่องน้ำ ควรมีการแก้ปัญหาโดยองค์กรท้องถิ่นดำเนินการล้าง

ทำความเข้าใจสาเหตุของน้ำประปาปนเปื้อนปริมาณน้ำเสีย ปัญหาจากเสียงรบกวนจากโรงฆ่าสัตว์ ควรมีการแก้ปัญหาโดยขอความร่วมมือเจ้าของกิจการในการย้ายโรงฆ่าสัตว์ให้อยู่ห่างจากแหล่งชุมชนหรือหาวิธีการลดความดังของเสียง กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดว่าเมื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จะทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม ไม่ถูกรบกวนจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น และทำให้สภาพของชุมชนมีความน่าอยู่

ประชากรตัวอย่างบ้านสบสม ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พื้นที่ศาลเจ้าพ่อพญาแก้วในปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมเป็นที่รก ไม่ได้มีการแผ้วถางให้เรียบร้อย เพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของหมู่บ้าน และใช้เป็นสวนสาธารณะในการที่จะออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัย นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

ประชากรตัวอย่างบ้านหาดไคร้ ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ในประเด็นปัญหาการลดลงของสาหร่ายน้ำจืด เนื่องมาจากการทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำโขง เช่นน้ำเสียจากครัวเรือน ร้านอาหาร การถ่ายน้ำมันจากเรือส่งสินค้า ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญในการลดลงของปริมาณสาหร่ายน้ำจืด จนต้องสั่งซื้อสาหร่ายน้ำจืดจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาโดยการขอความร่วมมือจากประชาชนร้านอาหาร ไม่ปล่อยน้ำเสียจากครัวเรือนลงสู่แม่น้ำโขงโดยตรง และผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเดินเรือส่งสินค้า ควรมีมาตรการในการควบคุมเกี่ยวกับน้ำมันที่ไหลลงสู่แม่น้ำ เมื่อพิจารณาถึงความน่าจะเป็นของวิธีการแก้ปัญหา กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดว่ามีความเป็นไปได้น้อย เนื่องจากเป็นปัญหาขนาดใหญ่ที่กลุ่มประชาชนในหมู่บ้าน ไม่มีอำนาจในการจัดการ

ประชากรตัวอย่างบ้านเวียงแก้ว ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เนื่องจากควันและเขม่าจากการเผาขยะจากการเผาขยะในบริเวณที่ใกล้กับแหล่งที่อยู่อาศัยของประชาชน ทำให้เขม่าปลิวมาและเกิดความสกปรกกับเสื้อผ้า ควันทำให้อากาศเสีย มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งกลิ่นเหม็นจากร่องระบายน้ำซึ่งมีสาเหตุมาจากการไหลของน้ำไม่ดี ความลาดเอียงของระดับร่องน้ำที่ไม่เหมาะสม และการทิ้งของเสียจากครัวเรือนมาตามทางร่องระบายน้ำ และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว มีดังนี้ ปัญหาเขม่า ควันจากการเผาขยะ แนวทางในการแก้ปัญหาโดยให้องค์กรท้องถิ่นย้ายที่เผาขยะให้ไกลจากแหล่งชุมชน ปัญหากลิ่นเหม็นจากร่องน้ำ แนวทางในการแก้ปัญหาโดยประชาชนทำความเข้าใจ องค์การท้องถิ่นปรับระดับความลาดเอียงของร่องน้ำให้เหมาะสม ซึ่งสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และทำให้ชุมชนมีความน่าอยู่มากขึ้น

ประชากรตัวอย่างบ้านเวียงคอนชัย ได้เสนอความคิดเห็นในด้านการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางสังคม ในเรื่องเกี่ยวกับรายได้ของประชาชน ปัญหาการระบาดของยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงานอื่น ๆ ต้องร่วมแก้ไข เป็นปัญหาทางด้านสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จะมีสิทธิในการที่จะได้รับการบริการทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านสังคม เมื่อได้รับการแก้ไขจะทำให้ประชาชนมีภาวะความเป็นอยู่ที่ดี และนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กลุ่มประชากรตัวอย่างไม่มีแนวทางในการแก้ปัญหา เนื่องจากเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือหลายฝ่ายและเป็นปัญหาที่ต้องมีการดำเนินการโดยผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องใช้เวลา

4.7.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

จากการศึกษาพบว่าหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีรูปแบบการทำงาน ดังนี้

1. มีการประชุมประจำทุกเดือน เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแจ้งปัญหาและร่วมกันดำเนินการหาแนวทางในการแก้ปัญหา
2. การระดมแรงในการทำงานพัฒนาตามที่ได้กระทำกันมาตลอด
3. กำหนดระยะเวลาการทำงานสะอาด พัฒนาหมู่บ้าน การทำความสะอาดบริเวณวัด โรงเรียน ของหมู่บ้าน
4. มีการร่วมกิจกรรมทางศาสนา โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
5. ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย โครงการ ด้านการพัฒนาชุมชน ที่นอกเหนือไปจากการรณรงค์ทำความสะอาดบ้านเรือน วัด โรงเรียน
6. ผู้นำมีความเข้าใจในหลักการของเมืองน่าอยู่
7. ไม่มีการแสวงหาแนวร่วมและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่
8. ไม่มีการขยายแนวคิดไปสู่ชุมชน
9. ไม่มีการจัดตั้งองค์กร ระบบงานเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่
10. ไม่มีการให้ข้อมูลเมืองน่าอยู่และเตรียมความพร้อมของประชาชน
11. ไม่มีการระดมวิสัยทัศน์ของประชาชน
12. ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้ให้ความคิดเห็นสภาพของชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับคุณสมบัตินิยามเมืองน่าอยู่ ดังนี้

1. สภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม พบว่าชุมชนมีสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อชุมชน คือ กลิ่นเหม็นจากรกน้ำเสีย ควันจากการเผาขยะ ผุ่นละอองจากรถที่วิ่งผ่าน เสียงรบกวนจากโรงฆ่าสัตว์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การพักผ่อนของประชาชนในหมู่บ้าน และประชากรตัวอย่างได้เสนอความคิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการทำความสะอาดร่องระบายน้ำ การปรับระดับของร่องระบายน้ำ การลดปริมาณขยะ การกำจัดขยะที่เหมาะสม การย้ายสถานที่เผาขยะและโรงฆ่าสัตว์ ซึ่งกิจกรรมการแก้ปัญหาดังกล่าวจะทำให้ร่องน้ำสะอาด ไม่มีขมจากจากการเผาขยะ ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ โดยให้ประชาชน และองค์กรท้องถิ่นร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

2. ความพร้อมของผู้นำชุมชน พบว่าผู้นำชุมชนยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยพบว่ากิจกรรมที่ผู้นำได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีดังนี้ มีการประชุมประจำทุกเดือน เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานราชการและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแจ้งปัญหาและร่วมกันดำเนินการหาแนวทางในการ แก้ปัญหา การระดมแรงงาน ในการทำงานพัฒนาตามที่ได้กระทำกันมาตลอด การทำความสะอาด พัฒนาหมู่บ้าน การทำความสะอาดบริเวณวัด โรงเรียน การร่วมกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแผนงาน กิจกรรมที่ผู้นำชุมชนได้กระทำอย่างต่อเนื่อง ผู้นำหมู่บ้านยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการเมืองน่าอยู่แต่มีการยอมรับในหลักการของเมืองน่าอยู่ แต่ไม่มีการแสวงหาแนวร่วม และยังไม่มีการขยายแนวคิดไปยังประชาชน ยังไม่มีการวิเคราะห์สถานการณ์เมืองหรือชุมชน ไม่มีการวางกรอบการทำงานการดำเนินโครงการ และที่สำคัญ คือยังไม่มีการเตรียมความพร้อมของประชาชน การระดมวิสัยทัศน์ การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่

4.8 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่

การมีส่วนร่วมของประชากร เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการที่จะพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ การศึกษาความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมของเมืองน่าอยู่จะเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะสามารถประเมินได้ว่าชุมชนนั้นๆมีความพร้อมและความเป็นไปได้ มากน้อยเพียงใด ดังมีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่

ข้อที่	ข้อความ	ความต้องการมีส่วนร่วม(N=47)			
		ใช่		ไม่ใช่	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	44	93.6	3	6.4
2	การมีส่วนร่วมในการคิด และสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	44	93.6	3	6.4
3	การมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการ เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	44	93.6	3	6.4
4	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น งบประมาณ ทรัพยากรท้องถิ่น แรงงาน เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุง สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	42	89.4	5	10.6

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ความต้องการมีส่วนร่วม (N = 47)			
		ต้องการ		ไม่ต้องการ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5	การมีส่วนร่วมในการจัดการ ปรับปรุงระบบการบริหารและความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	44	93.6	3	6.4
6	การมีส่วนร่วมในการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุง สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	44	93.6	3	6.4
7	การมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมินผล เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี	45	95.7	2	4.3

จากตารางที่ 9 ความต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเมืองน่าอยู่ พบว่า

ข้อที่ 1 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 93.6 และไม่ต้องการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 จากการศึกษพบว่า ความต้องการในการค้นหาปัญหาเมื่อเทียบกับความไม่ต้องการจะมีความแตกต่างกันมาก โดยแนวโน้มของการมีความต้องการที่จะร่วมค้นหาปัญหามีมากกว่า ถึงร้อยละ 93.6 แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีความพร้อมในการที่จะร่วมในกระบวนการด้านค้นหาปัญหาที่เป็นของชุมชนเอง และรายละเอียด

ที่ประชากรต้องการ เป็นการเสนอปัญหาของชุมชน ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรท้องถิ่น ควรจะนำมาพิจารณาในการวางแผนงาน/โครงการ ให้เกิดเมื่อนำอยู่ต่อไป

ข้อที่ 2 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการคิด และสร้างรูปแบบ วิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 93.6 ไม่ต้องการ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 จากการศึกษาพบว่าแนวโน้ม ของความต้องการมีส่วนร่วมในการคิด และสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา เกี่ยวกับการ พัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วม ของประชากร รัฐ ได้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการหา รูปแบบการแก้ปัญหาของงานชุมชน ด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดยสอดคล้องกับการเสนอปัญหา ตามข้อที่ 1

ข้อที่ 3 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน โครงการเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 93.6 ไม่ต้องการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีความแนวคิด ในการแก้ปัญหาที่อยู่ร่วมกับองค์กรอื่น โดยเฉพาะองค์กรที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบโดยตรง เพื่อ การพัฒนาการทำงานที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างแท้จริง ประเด็นในการมีส่วนร่วม ในการวางแผนงาน โครงการ จะสอดคล้องกับการเสนอปัญหาของชุมชนที่มีอยู่ เช่น ปัญหากลิ่นเหม็นจากร่องระบายน้ำ

ข้อที่ 4 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น งบประมาณ ทรัพยากรท้องถิ่น แรงงาน เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุง สิ่งแวดล้อม ด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไป สู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 ประชากรที่ไม่ต้องการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของตัวเลขที่ลดลงในกระบวนการมีส่วนร่วม อาจเนื่องมาจากการที่ชุมชนมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณที่เป็นเงิน แต่ในด้านที่เป็นงบประมาณ เช่น แรงงานหรือทรัพยากรในท้องถิ่น ประชากรสามารถที่จะร่วมในกิจกรรมดังกล่าวได้

ข้อที่ 5 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการ ปรับปรุง ระบบการบริหารและความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐเพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 93.6 ไม่ต้องการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

โดยลักษณะของการร่วมจัดการ ปรับปรุง ประชากรสามารถมีส่วนร่วมตามศักยภาพที่มีอยู่ในด้านความคิด และประสบการณ์เกี่ยวกับพื้นที่ แสดงให้เห็นว่าในเรื่องของการพัฒนา หรือการมีส่วนร่วมด้านความคิด ข้อเสนอต่างๆ ชุมชนพร้อมที่จะร่วมในขั้นตอนต่างๆ เพื่อเสนอความคิด วิธีการที่เหมาะสม ในการที่จะแก้ปัญหาของชุมชน โดยตรง

ข้อที่ 6 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ที่สามารถมองเห็นได้และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 93.6 ไม่ต้องการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ซึ่งลักษณะของความต้องการมีส่วนร่วมในการลงทุนจะเป็นการลงทุนด้านแรงงานมากกว่าการลงทุนด้านงบประมาณที่เป็นเงิน แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มของการเข้าร่วมลงทุนในกิจกรรมเกี่ยวกับงานพัฒนามีแนวโน้มหรือมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นการลงทุนที่ไม่มีการบังคับ เป็นความสมัครใจของชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดี

ข้อที่ 7 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่สามารถมองเห็นได้ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐ เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7 ไม่ต้องการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 แสดงว่าแนวโน้มของการเข้าร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล เกี่ยวกับการพัฒนา จะสูงกว่าความต้องการมีส่วนร่วมในข้อที่ 1 - 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการติดตาม ประเมินผล เพื่อให้งานดังกล่าวมีความต่อเนื่อง มีความเป็นไปได้มาก และทำให้การพัฒนาชุมชนมีความยั่งยืน

จะเห็นว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการที่จะนำไปสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่ คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา แสดงความคิดเห็น การคิด และสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา การวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ การตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร การจัดการ การปรับปรุงระบบการบริหารและความต้องการของชุมชน การลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของชุมชน และการควบคุม การติดตาม การประเมินผล ซึ่งความต้องการของชุมชนในกระบวนการมีส่วนร่วมของเมืองน่าอยู่มีความเป็นไปได้มาก และผลการศึกษาในประเด็นนี้จะไปสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเมืองน่าอยู่ที่ว่าประชากรมีความต้องการที่จะจัดการชุมชนของตนเองสูงมาก แต่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการใช้อำนาจเพื่อการจัดการเมืองกระทำไม่ได้เต็มที่ เพราะกิจกรรมด้านสาธารณสุขและงานพัฒนาต่างๆ หลายประการยังอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุขและมหาดไทยอยู่มาก